

**Kék Község Önkormányzatának
Belső ellenőre
Graczka István
4465 Rakamaz Kossuth út 68.**

Száma: Kék/1347-1/2023.

Éves összefoglaló ellenőrzési jelentés, Kék Község Önkormányzatának 2022. évi belső ellenőrzési tevékenységéről

A jelentésben használt jogszabályi hivatkozások:

- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.)
- A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011.(XII.31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Ber.)

I. A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása

Az önkormányzatnál a belső ellenőrzési tevékenységet 2021. január 1-től külső szolgáltatóként végzem el megállapodás alapján, melyre a Ber. 15.§ (9) bekezdése biztosít lehetőséget. A belső ellenőrzés megvalósításáról önkormányzati szinten gondoskodik az önkormányzat, melynek hatóköre kiterjed az önkormányzat fenntartásában lévő költségvetési szervekre is.

1.1. Az éves ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése

Kék Község Önkormányzatának (továbbiakban: önkormányzat) 2022. évi ellenőrzési tervében kettő tervezett témaellenőrzés került tervezésre, ami összesen 10 ellenőrzési munkanapot igényelt a terv szerint.

A tervezett ellenőrzések az alábbiak voltak:

Az ellenőrzés tárgya	Ellenőrzési kapacitás	Az ellenőrzés típusa	Ellenőrzött szervek
A közbeszerzési értékhatár alatti beszerzések szabályozási környezete kialakításának, és gyakorlati megvalósulásának vizsgálata.	5 szakértői nap	Pénzügyi és Szabályszerűségi ellenőrzés	- Kék Község Önkormányzata - Kéki Közös Önkormányzati Hivatal - Kéki Konyha

A gazdálkodási jogosítványok gyakorlása szabályszerűségének megállapítása az önkormányzat és az intézményei gazdálkodási folyamataiban	5 szakértői nap	Pénzügyi és Szabályszerűségi ellenőrzés	- Kék Község Önkormányzata - Kéki Közös Önkormányzati Hivatal - Kéki Konyha - Törpi-Kék Bőcsőde
--	-----------------	---	--

A betervezett ellenőrzések kivétel nélkül megvalósultak, és ezekről a részletes megállapításokat, javaslatokat is tartalmazó ellenőrzési jegyzőkönyvek elkészültek, illetve megküldésre kerültek az önkormányzat részére. Az előzőekből adódóan tehát 2022-ben összesen kettő belső ellenőrzési vizsgálat került lefolytatásra az önkormányzatnál, amelyek összességében 10 szakértői napot vettek igénybe. Következésképpen a tervezett ellenőri erőforrások felhasználása teljes mértékben megvalósult.

Az alábbiakban, igyekszem röviden összefoglalni a lefolytatott vizsgálatok összegző tapasztalatait:

A közbeszerzési értékhatár alatti beszerzések szabályozási környezete kialakításának, és gyakorlati megvalósulásának vizsgálata (1/2022.)

A vizsgálat keretében az önkormányzatnál 2021. évben megvalósult közbeszerzési értékhatár alatti, nettó 5.000.000.-Ft vagy a fölötti beszerzések versenyeztetési eljárásainak munkafolyamatai kerültek ellenőrzés alá. Megállapítottam, hogy a hivatal gondoskodott a közbeszerzési értékhatár alatti beszerzések során lefolytatandó beszerzési eljárások szabályozási környezetének kiépítéséről, az erre vonatkozó szabályozás 2021. január 1-től volt hatályos. A szabályzat személyi hatálya teljes mértékben lefedi az önkormányzat területén működő államháztartási szervezetek működését. A szabályzat hatálya kiterjed minden nettó 5.000.000.-Ft, vagy a fölötti beszerzésre.

A szabályzat tartalmi ellenőrzése során megállapításra került, hogy a szabályzat kellő részletezettséggel szabályozta a versenyeztetési munkafolyamatokat, kijelölte az egyes részfeladatok lebonyolításával megbízott személyeket, részletezte a bírálati feladatok dokumentációs rendjét, illetve az eljárási szabályokat.

A véletlenszerűen kiválasztott beszerzések bizonylati szintű vizsgálata során arra a következtetésre jutott a belső ellenőrzés, hogy a gyakorlat során a szabályzatban foglaltak szerint kerülnek lebonyolításra a beszerzési és versenyeztetési folyamatok, az eljárási lépések többnyire a szabályzatban foglalt

dokumentációs előírások szerint valósulnak meg, továbbá az egyes eljárási lépések az előírt határidőn belül kerültek megvalósításra. Ezek által biztosítottak látszik a verseny tisztaságának biztosítása az ellenőrzött tevékenység tekintetében. A vizsgált beszerzések mindegyike esetében megállapítható, hogy a nyertes ajánlattevő kiválasztása versenyeztetés alapján történt meg, továbbá minden vizsgált esetben a nyertes ajánlatok szerinti tartalommal kerültek megkötésre a kapcsolódó vállalkozási szerződések.

A belső ellenőrzés a vizsgálat tárgyával kapcsolatban, az alábbi hiányosságokat tapasztalta:

- Az egyes beszerzési eljárásokban részt vevő személyek nem nyilatkoztak az őket érintő összeférhetetlenségi körülményekről, a hivatalban érvényben lévő beszerzési szabályzat III.1. pontja ellenére
- A nyertes ajánlattevőkkel történő szerződéskötési folyamat keretében nem kerültek kitöltésre az Áht. 41.§ (6) bekezdésében előírt átláthatósági nyilatkozatok
- Az önkormányzat nem tett eleget az Info. törvény 37.§-ban, illetve az 1. számú mellékletének III.4. pontjában foglalt közzétételi kötelezettségének, azaz az 5 millió forintnál nagyobb értékű vizsgálat alá vont szerződésének adatait nem tette közzé
- A megkötött szerződések során nem valósult meg az Áht. 37.§ szerinti pénzügyi ellenjegyzés gyakorlása

Javasolta a belső ellenőrzés, hogy a jövőben a közbeszerzési értékhatárokat el nem érő beszerzési eljárások lebonyolítása során továbbra is a hatályos beszerzési szabályzat rendelkezései szerint járjon el az önkormányzat, továbbá az ezek eredményeképpen megkötött szerződések megkötése során az átláthatósági szempontok érvényesülésére, a szerződéses adatok közzétételére, illetve a pénzügyi ellenjegyzések megvalósulására, fokozottabb figyelmet fordítsanak az ellenőrzött szervezetek.

A gazdálkodási jogosítványok gyakorlása szabályszerűségének megállapítása az önkormányzat és az intézményei gazdálkodási folyamataiban (2/2022.)

Az ellenőrzés során szerzett tapasztalataim alapján megállapítható volt, hogy a vizsgálat tárgyára vonatkozó szabályozási környezet az Ávr. 13.§ (2) bekezdésének megfelelően teljes körűen kiépítésre került minden vizsgált szervezetre vonatkozóan, a szabályzatok egységesen 2022. január 1-től voltak hatályosak. A szabályzatok rendelkezései költségvetési szervezetenként tartalmazzák a tevékenységgel kapcsolatos alkalmazandó szabályokat, melyek

egységesnek mutatkoztak a vizsgálat során. Az egyes gazdálkodási jogosítványok kiépítése, személyekhez történő hozzárendelése kellően dokumentált, a kijelölések teljes mértékben minden jogosítványra vonatkozóan az Ávr. 52-60.§-ban található szabályai szerint valósultak meg.

A szabályozás és a kijelölések tekintetében megjegyzendő, hogy az önkormányzat vonatkozásában egyes jogosultságok elismerése, illetve a szabályzatban foglaltak megismerésére vonatkozó nyilatkozat dokumentáltan nem valósultak meg az ellenőrzés időpontjáig.

A jogosítványok alkalmazásának gyakorlati megvalósulásának értékelése érdekében, egy véletlenszerűen kiválasztott időszak pénztári és banki forgalmai kerültek bizonylatszintű ellenőrzés alá valamennyi vizsgált szervezet esetében. Ennek során összességében 30 kiadási jogcímű gazdasági esemény került vizsgálat alá az ellenőrzött szervezetek pénztári és banki forgalmaiból. Ennek keretében vizsgálat alá kerültek a tranzakciók alapbizonylatai is, illetve a gazdálkodási jogosítványok megvalósítását tartalmazó dokumentumok is. A belső ellenőrzés, az alábbi összegző tapasztalatokat szerezte a vizsgálat keretében:

- A vizsgált szerződéses kapcsolatokról a releváns esetekben nem álltak rendelkezésre az Ávr. 50.§ (1a) szerinti átláthatósági nyilatkozatok
- A vizsgált gazdasági események vonatkozásában teljes egészében megvalósultak a kötelezettségvállalások az arra feljogosított személyek által
- a kötelezettségvállalások pénzügyi ellenjegyzése csak az előzetes kötelezettségvállalást igénylő esetekben került megvalósításra, a kötelezettségvállalás dokumentumain. Az alkalmazott gyakorlatot sem a helyi, sem pedig az Ávr. ide vonatkozó szabályai sem rögzítik, ezért ezen gyakorlat felülvizsgálatát javasolja a belső ellenőrzés
- Az Ávr. 57.§ szerinti teljesítés igazolások minden, előzetes kötelezettségvállalást igénylő esetben megvalósultak a gazdasági eseményekről kiállított teljesítésigazoló nyomtatványokon (több esetben még ezen felüli esetekben is)
- A vizsgált gazdasági események körében teljes egészében megvalósultak az érvényesítési feladatok, az arra felhatalmazással rendelkező dolgozó által,
- A vizsgált gazdasági események tekintetében minden ellenőrzött szervezet tekintetében teljes egészében megvalósultak az utalványozási feladatok az arra feljogosított személyek által

Szükségessé látta a belső ellenőrzés, hogy írásos megállapodások születéskor kerüljenek kitöltésre az Ávr. 50.§ (1a) által előírt átláthatósági nyilatkozatok.

Továbbá javasolta a belső ellenőrzés, hogy a pénzügyi ellenjegyzések dokumentált megvalósítása valamennyi gazdasági esemény tekintetében történjen meg, ne csak az előzetes kötelezettségvállalást igénylő esetekben. Javasolta még a belső ellenőrzés, hogy a költségvetési gazdálkodás folytatása keretében a gazdálkodási jogosítványok teljes körű gyakorlására, illetve ezek szabályszerű dokumentálására az önkormányzat a jövőben is fokozott figyelmet fordítson. A tevékenységek gyakorlására vonatkozóan az érvényes helyi szabályozás, illetve az Ávr. 52-60.§ rendelkezéseit figyelembe véve járjon el a gazdálkodási folyamatok során.

I.2. A bizonyosságot adó tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők bemutatása

A 2022. évi belső ellenőrzési feladatokat az önkormányzat vonatkozásában egy személyben láttam el teljes egészében. A feladat ellátásához szükséges informatikai, technikai és szakmai háttérrel saját magam biztosítottam. A belső ellenőrzés által megvalósított tevékenység során az önkormányzattal kiváló munkakapcsolatot sikerült kialakítanom, így a tevékenységgel kapcsolatban akadályozó tényező nem merült fel.

I.3. Tanácsadó tevékenység bemutatása

A Ber. 2.§ r. pontja szerinti tanácsadói tevékenység dokumentáltan egy esetben sem valósult meg 2022-ben az önkormányzatnál, ám ezzel együtt több esetben is konzultáltam az önkormányzat döntéshozóival és alkalmazottaival egyes szakmai kérdések megoldásáról.

II. A belső kontrollrendszer működésének értékelése

Az Áht. 69.§ alapján a belső kontrollrendszer a kockázatok kezelése és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, amely azt a célt szolgálja, hogy megvalósuljanak a következő célok:

- a működés és gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtsák végre,
- az elszámolási kötelezettségeket teljesítsék, és
- megvédjék az erőforrásokat a veszteségektől, károktól és nem rendeltetésszerű használattól.

A belső kontrollrendszer létrehozásáért, működtetéséért és fejlesztéséért a költségvetési szerv vezetője felelős az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók figyelembevételével.

A Ber. 3-4.§-i értelmében a költségvetési szerv vezetője felelős a belső kontrollrendszer keretében - a szervezet minden szintjén érvényesülő – megfelelő

- a) kontrollkörnyezet,
 - b) integrált kockázatkezelési rendszer,
 - c) kontrolltevékenységek,
 - d) információs és kommunikációs rendszer, és
 - e) nyomon követési rendszer (monitoring)
- kialakításáért, működtetéséért és fejlesztéséért.

A belső kontrollrendszer tartalmazza mindazon elveket, eljárásokat és belső szabályzatokat, melyek biztosítják, hogy

- a költségvetési szerv valamennyi tevékenysége és célja összhangban legyen a szabályszerűséggel, szabályozottsággal, valamint a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeivel,
- az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodásban ne kerüljön sor pazarlásra, visszaélésre, rendeltetésellenes felhasználásra,
- megfelelő, pontos és naprakész információk álljanak rendelkezésre a költségvetési szerv működésével kapcsolatosan, és
- a belső kontrollrendszer harmonizációjára és összehangolására vonatkozó jogszabályok végrehajtásra kerüljenek a módszertani útmutatók figyelembevételével.

Az Áht. rendelkezései alapján a rendszer kiépítésének kötelezettsége a költségvetési szervek vezetőinek feladatkörébe tartozik, függetlenül attól, hogy azok önállóan működő és gazdálkodónak, vagy csak önállóan működőnek minősülnek-e.

A jegyző, illetve az önkormányzat intézményeinek vezetői a belső kontrollrendszer (kontrollkörnyezet kialakítása, integrált kockázatkezelési rendszer, ellenőrzési nyomvonal kialakítása, szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendjének kiépítése, stb.) alapvető kiépítési kötelezettségének a 2021. évben eleget tettek.

Javaslatom az önkormányzat részére, hogy a belső kontrollrendszer teljes körű szabályozásának önkormányzati szintű továbbfejlesztéséről a továbbiakban is gondoskodjon a Ber. 5-10.§ foglaltak szerinti formában.

III. Az intézkedési tervek megvalósításának értékelése

III.1. Az intézkedési terv megvalósításáról, valamint az ellenőrzési megállapítások, és ajánlások hasznosulásának tapasztalatai

Az önkormányzatnál a 2022-ben lezajlott ellenőrzések kapcsán készültek intézkedési tervek.

A 2022. évre tekintettel lezajlott vizsgálatok során feltárt hiányosságokkal kapcsolatban tett javaslatok megvalósulásáról a soron következő hasonló témakörű ellenőrzések alkalmával igyekszem majd meggyőződni.

III.2. Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok

Javaslatom az önkormányzat részére, hogy a belső ellenőrzés keretében elkészült jegyzőkönyvek tartalmát figyelembe véve – amennyiben abban szerepelnek feltárt hiányosságok, szabálytalannak ítélt munkafolyamatok – az ellenőrzött szerv vezetője – tekintettel a Ber. 45-46.§-ban foglaltakra – továbbra is készítsen intézkedési tervet, melynek egy példányát az ellenőrzést végző személy részére küldje meg, a Ber.-ben előírt határidőn belül. Az intézkedési tervek tartalmazzák a jelentésben foglalt hiányosságok korrigálása érdekében megtenni kívánt lépéseket és ezek határidejét, illetve ennek felelősét. Ez kiváló alapot biztosít egy utóellenőrzés ellenőrzési programjához. Javaslom továbbá, hogy az intézkedési tervben meghatározott feladatok végrehajtásáról az ellenőrzött szervezet vezetője számoljon be a belső ellenőrzés részére a Ber. 46.§ (1) bekezdése szerinti formában.

Kelt: Kék, 2023. május 3.

Graczka István
Belső ellenőr